

ASOCIAȚIA OBȘTEASCĂ
“FEMEIA ȘI COPILUL - PROTECȚIE ȘI
SPRIJIN”

NR. 2 (10) FEBRUARIE 2014

BULETIN INFORMATIV

Nici un copil lipsit de șansa de a fi inclus și educat

TEATRUL SOCIAL Facilitator al incluziunii socio-educăționale

În ultima decadă a lunii februarie, Asociația Obștească “Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin” din or. Criuleni, a organizat Teatrul Social în gimnaziul Pohrebea, raionul Dubăsari. Piesele prezentate de tinerii actori au reflectat tematica respectării drepturilor copilului, inclusiv dreptul la educație.

Prin această metodă se produce schimbarea atitudinii vis-a-vis de stereotipurile ce persistă cu privire la persoanele cu dizabilități. Schimbarea are loc activ-participativ prin înscenarea piesei, prin implicarea nemijlocită în discuția interactivă cu publicul. Natalia Dimitrașco, educator de la egal la egal, a moderat activitatea într-un stil deschis, care a permis spectatorilor implicarea directă în discuții de la egal la egal atât cu personajele pe parcursul prezentării piesei, cât și cu elevii,

tineri actori, după procesul de demascare a personajelor. Spectatorii au primit o doză mare de satisfacție, respectiv cunoștințe noi și sfaturi utile cu privire la comportamentul lor față de semenii și persoanele cu dizabilități. Participanții au dat dovadă de toleranță și răbdare în cadrul activităților de grup, ascultau și luau în considerare ideile colegei lor, care are o dizabilitate locomotorie, reprezentând cu adevărat o echipă integră. Fetița a fost împuternicită de echipă să prezinte posterul în fața auditoriului și încurajată cu aplauze.

Spectatorii au conștientizat, că o școală incluzivă cu adevărat, este acea școală, unde toți copiii din comunitate au acces și sprijin pentru incluziunea socio-educățională. Teatrul Social, ne demonstrează în continuare, a fi,

una din metodele cele mai eficiente de schimbare a atitudinii, comportamentului cu privire la dificultățile cu care se confruntă colegii noștri și că fiecare din noi poate ajunge în diverse situații dificile în viață, fapt ce confirmă tratarea fiecărei persoane cu respect.

Această activitate a fost desfășurată în cadrul proiectului „Incluziunea socio-educățională a copiilor cu CES în raioanele Criuleni și Dubăsari”, susținută de Organizația Suedeză SOIR Moldova.

CONTACTE:

or. Criuleni, str. Păcii 43, Republica Moldova
tel.: 0 240 21809, 0 248 25034,
e-mail: office@fcps.md; WEB: www.fcps.md

www.facebook.com/pages/Asociația-Obștească “Femeia-și-Copilul-Protecție-și-Sprjin”

Ziua ușilor deschise la gimnaziul „Mihai Eminescu” din Orhei

Pe data de 26 februarie 2014, la gimnaziul nr. 4 „Mihai Eminescu” din or. Orhei s-a desfășurat „Ziua ușilor deschise”. Activitate organizată cu prilejul inaugurării Centrului de Resurse pentru Educația Incluzivă. La deschiderea centrului au fost prezenți Eudochia Ștefîrță, șefa Direcției Generale Învățământ, Tineret și Sport, manageri școlari, reprezentanți ai Centrului medicilor de familie, ai Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, părinți și pedagogi.

În cuvântul de salut, Eudochia Ștefîrță a menționat că, Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă, deschis la gimnaziul nr. 4 și dotat recent cu echipament este primul de acest fel, inaugurat în raionul Orhei, și este destinat susținerii copiilor cu cerințe educaționale speciale, care sunt incluși și studiază în această instituție.

În Cazacu, coordonator program educație incluzivă în cadrul AO „Femeia și Copilul - Protecție și Sprijin” a prezentat proiectul „Capacitare și diseminare în domeniul incluziunii educaționale”, care se desfășoară în două gimnazii din or. Orhei. Unul dintre obiectivele proiectului este capacitatea cadrelor didactice în oferirea serviciilor de calitate destinate copiilor cu cerințe educaționale speciale, dezvoltate în instituțiile de învățământ. Elena Crețu, președintele comisiei multidisciplinare intrașcolare s-a referit la rolul serviciilor de suport în educația incluzivă, dezvoltate în cadrul instituției de învățământ.

Un grup de elevi, care au fost formați în cadrul aceluiași proiect ca formatori de la egal la egal în domeniul teatrului social, au demonstrat o înscenare despre situația copiilor cu CES și despre dreptul la educație a acestora. În calitate de spectatori au fost elevii din clasele VI-a și VIII-a și oaspeții activității Ziua ușilor deschise, iar actorii au interacționat într-atât de strâns cu sala, încât la un moment dat nici nu se mai deosebea cine este spectator și cine este actor.

În rezultatul activității managerii altor instituții de învățământ și-au exprimat intenția de a dezvolta servicii similare în instituțiile pe care le conduc, dar și dorința de a fi demonstrat teatrul social în instituțiile de învățământ pe care le conduc, pentru a sensibiliza copiii și maturii în problemele copiilor cu nevoi speciale.

În cadrul aceluiași eveniment, o altă activitate a fost realizată în Centrul de Resurse pentru Educația Incluzivă. Copiii cu dizabilități, beneficiari ai Centrului, au adresat un mesaj de felicitare invitaților, prin cântece și poezii. Cadrele didactice de sprijin au implicat copiii cu dizabilități, care studiază în gimnaziu, în confecționarea felicitărilor prin metoda aplicației. Fiecare copil a fost implicat în măsura posibilităților lui, iar lucrările au fost dăruite invitaților, cu multă bucurie, entuziasm și sinceritate.

Proiectul „Capacitare și diseminare în domeniul incluziunii educaționale” este implementat de Asociația Obștească „Femeia și Copilul - Protecție și Sprijin” din Criuleni, cu susținerea financiară a Fundației SOROS Moldova, Programul Sănătate Publică.

Svetlana Cernov, Responsabil de relații cu publicul

Noi oportunități în educația incluzivă

Stagiul de instruire **”Formare de formatori în domeniul educației incluzive”** care a fost organizat în perioada 17-28 februarie a oferit posibilitatea a 20 cadre didactice și specialiști ai serviciului de asistență psihopedagogică din raionul Orhei să dezvolte noi competențe în domeniul facilitării activităților de instruire cu maturii. Stagiul de formare a fost realizat în două etape de către Asociația Obștească **”Femeia și Copilul – Protecție și Sprijin”**, în cadrul proiectului **”Capacitare și diseminare în domeniul incluziunii educaționale”**, finanțat de Fundația SOROS - Moldova.

În prima etapă 17-19 februarie cadrele didactice au acumulat cunoștințe despre: cadrul legislativ în domeniul educației incluzive, servicii și structuri de suport existente în educația incluzivă, etapele cadrului de învățare **„Evocare – Realizarea Sensului – Reflecție”**, principii și strategii ce asigură învățarea durabilă, piramida învățării, principii de proiectare a activităților de instruire.

Tot în această perioadă, ei au dezvoltat abilități de formator în planificarea și desfășurarea unui seminar cu maturii pentru a transmite cunoștințele lor în domeniul educației incluzive și altor colegi, au fost abilitați în identificarea necesităților de instruire și formularea obiectivelor, proiectarea activității de instruire. În cadrul primei etape cadrele didactice au lucrat în ateliere și au elaborat proiectul a mai multor activități, pe diverse subiecte în domeniul educației incluzive, ținând cont de etapele unei activități de instruire. După prima etapă a urmat o perioadă de 5 zile în care cadrele didactice au desfășurat în instituțiile lor seminare cu colectivele de profesori.

În etapa a doua 27- 28 februarie a fost valorificată experiența formatorilor, ei au revenit la stagiul de instruire și au prezentat și analizat împreună cu formatorii proiectele seminarelor realizate în teritoriu, succesele, dificultățile. Specialiștii din cadrul Serviciului de Asistență Psihopedagogică din Orhei au venit și ei cu experiența lor în urma realizării a 2 activități de instruire despre **„Cadrul legislativ în domeniul educației incluzive în Republica Moldova”** în localitățile Trebujeni și Puținței. În ultima zi de instruire cadrele didactice au abordat alte subiecte relevante pentru desfășurarea seminarelor în domeniul educației incluzive, cum ar fi **„Particularitățile de dezvoltare a copilului. Adaptarea și modificarea curriculumului - principii, etape”**.

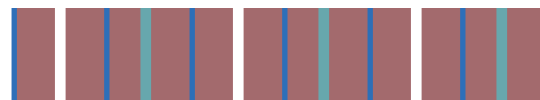
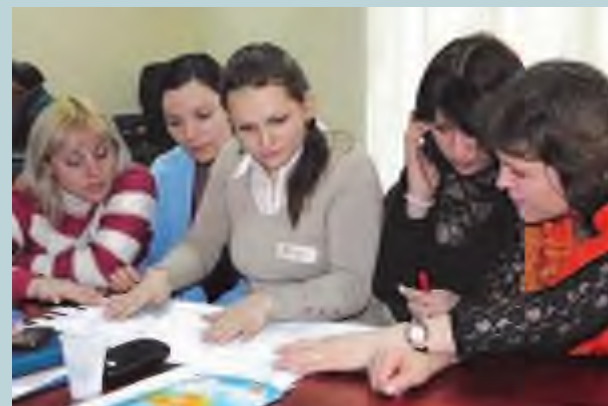
În rezultatul stagiului de formare cadrele didactice instruite urmează să aplice cunoștințele obținute la seminar prin realizarea a 12 seminare teoretico-practice în domeniul educației incluzive în cadrul instituțiilor de învățământ din orașul Orhei și din vecinătate.

Din opiniile cadrelor didactice în urma stagiului de formare:

„Ar fi bine, ca o dată în trei luni, să fie organizate astfel de seminare pentru acumularea cunoștințelor noi și împărtășirea experienței” (Nina Bejan)

„Sint schimbări în atitudinea mea față de problema studiată, vreau să fac unele schimbări în școala” (Tatiana Cuprianov)

Ina Cazacu, Coordonator, educație incluzivă

Educăm copiii fără violență

Profunda și duioasa comuniune dintre mamă, tată și copil, care începe dinainte de naștere și continuă de-a lungul întregii vieți este unica armă care combate violența în familie și în lume.

„Cauzele și consecințele violenței asupra copilului” au fost puse în discuția părinților din gimnaziul Izbiște în cadrul unui training, moderat de Natalia Cauia, psihopedagog de la Serviciul de Asistență Psihopedagogică (SAP), Criuleni.

Activitatea a fost desfășurată în cadrul proiectului „Incluziunea socio-educatională a copiilor cu CES în raioanele Criuleni și Dubăsari”, susținută de SOIR Moldova.

În cadrul activității, părinților li s-a oferit o imagine detaliată a fenomenului de violență asupra copiilor în familie și școală. “Deși ne aflăm în era modernă, cu tehnologii avansate, surse de informare suficiente, unde fiecare are acces la informare și educație, totuși în lume, cu părere de rău, mai domină violența.” Acest mesaj a fost transmis participanților, pentru a reflecta și conștientiza necesitatea folosirii metodelor umane în educarea tinerei generații. Model de comportament care poate fi preluat de copiii noștri și transmis în viitor. *Nu trebuie să uităm, că violența poate naște violență...*

Părinților li s-a explicat care sunt semnele abuzului și care pot fi consecințele abuzului asupra unui copil. Au conștientizat împreună, că stările permanente de frustrare și anxietate pot direcționa la niște consecințe nedorite pe viitor și este foarte important ca comportamentul persoanei mature vis-a-vis de un copil, adolescent, să fie bazate pe relații de comunicare și prietenie. Metodele interactive, jocurile de rol, utilizate au contribuit la conștientizarea din partea părinților a faptului, că violența în familie afectează grav sănătatea copilului, dezvoltarea lui, educația și relațiile sale sociale. Părinții au fost familiarizați de asemenea cu metodele pe care le-ar putea utiliza la disciplinarea propriului copil.

Larisa Moscalenco, coordonator program advocacy

Mărțișorul Eleonorei

În ultima zi de februarie, s-a împlinit visul Eleonorei Verdeș din satul Izbiște, raionul Criuleni, de a avea o mașină de cusut proprie.

Campania anunțată în luna decembrie în ziarul "Est-Curier" viza o tânără de 19 ani, care este sortită să se miște doar cu ajutorul scaunului rulant. În pofida faptului, Eleonora a fost înmatriculată la Școala Profesională din Criuleni, specialitatea cosător-croitor. Din mai multe motive Eleonora este instruită aparte de ceilalți colegi, la Centrul de zi pentru copii cu CES și cu dizabilități "Speranța" din Criuleni. Ecaterina Popa, meșterul care vine la Centru după un orar stabilit, îi predă Eleonorei doar practica, adică o învățăm meseria, care, după cum spune o zicală japoneză, este ca o undiță pentru un pescar. "Este o fată extrem de silitoare. De multe ori mă gândesc la alte eleve, care au parte de sănătate fizică, dar nu-și dau nici cea mai mică osteneală să învețe la ore...", spune meșterita.

Campania a fost anunțată de către AO "Femeia și Copilul - Protecție și Sprijin", în parteneriat cu Centrul "Speranța" și ziarul "Est-Curier". Primii 100 de lei pentru visul Eleonorei i-a adus la redacție o pensionară. A urmat donația unei studente, apoi s-a implicat colectivul de profesori de la Școala Profesională, care au adunat 1125 de lei. Au participat cu donații elevi ai

Liceului "B. Dânga" și tinerii care-și petrec timpul la Centrul UNIT din Criuleni.

Pentru un film demonstrat tinerilor în scopuri caritabile, pentru visul Eleonorei, au fost vândute bilete în sumă de 300 de lei. Directoarea Centrului UNIT Maria Calinchin s-a implicat activ în căutarea celei mai bune oferte pentru Eleonora, a unei mașini pe care fata să o poată pune în funcțiune doar cu mâinile, iar Ecaterina Popa s-a dovedit cel mai tare expert în mașini și ultimul cuvânt în alegerea modelului i-a aparținut pe drept. Au donat bani și

persoane fizice, familii, cărora le mulțumim pentru implicare și vrem să le spunem că fără ei Campania nu ar fi reușit. Cu suma de 2100 lei din cei 4500 a contribuit absolvenții programelor de studii coordonate de IREX în Moldova, prin intermediul Nataliei Dubencu, coordonator de proiect în cadrul acestei organizații. Mulțumim dnei Natalia Lubaș-Verdeș, directoarea gimnaziului din

Izbiște, pentru încurajare. După ce Campania a luat sfârșit, banii pentru Eleonora au continuat să se adune. Astfel, suma de 570 de lei donată de colectivul Centrului "Speranța" va fi folosită pentru procurarea unui set de ustensile necesare unei croitorese începătoare.

Din cauza emoțiilor care au copleșit-o pe Eleonora, când i-a fost adusă mașina de cusut, tânăra a putut spune doar "Mulțumesc frumos", printre lacrimi, dar cred că pentru Dvs, cei care v-ați implicat, contează mai puțin cuvintele, și mai mult faptele. Cele 40 de funcții, cu care este dotat utilajul procurat din donațiile Dvs., vor ajuta să facă față multor provocări ale profesiei, alese de Eleonora Verdeș din s. Izbiște, raionul Criuleni. Și noi, organizatorii, vă spunem un mare mulțumesc pentru deschiderea cu care ați acționat să ajutați a schimba viața unei tinere cu dizabilități spre bine.

Svetlana Cernov, Responsabil de relații cu publicul, AO FCPS

Este primul an, când Ann Larrow, voluntară a Corpului Păcii al SUA, și-a prins un măștișor în piept, conform tradițiilor moldovenești.

Am întrebat-o, ce părere are despre obiceiul de a purta măștișor, și Ann, foarte emoționată, a spus că avem multe tradiții care-i plac, printre care și Măștișorul:

„Îmi place
Măștișorul!”

“Respect mult tradițiile naționale și îmi place Măștișorul, care simbolizează sosirea primăverii în Moldova. Primăvara simbolizează sărbătoare, sărbătoare în suflet, în natură. Oamenii devin mai frumoși, deschiși, luminați.” - spune *Ann Larrow*, voluntară de la Corpul Păcii al SUA.

Dragi parteneri!

*Fie-va viața o vesnică primăvară, o sărbătoare
a blîndetii, înțelegerii, frumuseții. Dragostea și
caldura sufletească a celor dragi să va
însușească mereu.*

Cu profund respect,

AO "Femeia și Copilul-Protecție și Sprijin"